

SDG7: Affordable
and Clean Energy

7 AFFORDABLE AND
CLEAN ENERGY

1. Energy-efficient renovation and building

"September 16 - World Ozone Layer Protection Day" at the "Ishga Marhamat" monocenter, the Bukhara regional party organization of the Ecological Party of Uzbekistan, "OOO Climate engineering", Bukhara State University, 4th course- Ecology and environmental protection education In cooperation with the students, an exhibition roundtable discussion was held on the topic "Ozone - the shell of life".

Activists of the regional party organization "Youth wing" of the Environmental Party of Uzbekistan, media representatives took part in the event.

Ozone is a thin shield of gas that surrounds our Planet, protecting the Earth from the Sun's radiation and sustaining life. If holes form in it or it becomes thinner, the biosphere will be in danger. Today, the negative effects of ultraviolet rays on humans have been studied, and it has been found that they cause skin cancer, vision loss and other dangerous diseases.

The reduction of the ozone layer is mainly affected by chlorine oxide produced by industrial enterprises. In the 80s of the 20th century, scientists discovered that the ozone layer over Antarctica has thinned twice due to human activity, and from that time the phrase "ozone hole" appeared. The ozone layer is also called the life shell of the Earth, and it is the duty of each of us to preserve it.

Those who spoke at the event emphasized that the role of the younger generation in preserving and protecting the Ozone layer is incomparable. Also, the danger of modern technologies (refrigerators, air coolers) on ozone was explained. At the same time, it was emphasized that it is necessary to introduce cost-effective, ecologically clean technologies and to consistently carry out nature protection measures in solving environmental problems.

<https://telegra.ph/16-SENTYABR--OZON-QATLAMINI-HIMOYA-QILISH-XALQARO-KUNI-09-16>

2. Upgrade buildings to higher energy efficiency

Energy usage in the university is always under control of administration. According to the contract between electricity supplying company and the university has a one-year electricity limit of 1,820,000 kWh. In order to ensure and monitor the correct operation of electric meter equipment, each meter is regularly sealed. Under this contract, wasted energy will be charged at higher prices which prevents overuse of energy.

ЮРИДИК ВА ЮРИДИК МАҚОМГА ЭГА БЎЛМАГАН ТАДБИРКОР ИСТЕЪМОЛЧИЛАР УЧУН ЭЛЕКТР ТАЪМИНОТИ ШАРТНОМАСИ

2021 йил "05" январь 31/01/2021 сон *Бухоро* тўғрисида

асосда фаолият юритувчи *Бухоро шаъбада* (шукоил/шахсар)

раҳбарни *Иброҳим* (кейинги ўринларда) асосда фаолият юритувчи *Бухоро шаъбада* (шукоил/шахсар)

раҳбарни *Раъвоф* (кейинги ўринларда) асосда фаолият юритувчи *Ишқобул* (кейинги ўринларда) асосда фаолият юритувчи *Д.Ф. Раҳимов* (кейинги ўринларда "Истеъмолчи" деб аталади), хисоб рақами _____

куйидагилар тўғрисида тузилди:

I. ШАРТНОМА ПРЕДМЕТИ

Ушбу электр таъминоти шартномасига (кейинги ўринларда - Шартнома деб аталади) мувофиқ, Корхона Истеъмолчига электр энергиясини (кейинги ўринларда энергия деб аталади) уланган тармоқ орқали etkazib бериш ва Истеъмолчи истеъмол қилган энергия учун ўз вақтида ҳақ тўлаш мажбуриятини олади.

II. ETKAZIB БЕРИЛГАН ЭНЕРГИЯНИ ХИСОБГА ОЛИШ

2.1. Энергия истеъмолнинг йиллик шартномавий ҳажми:

Актив *1.820.000* кВт.с. реактив _____ кВт.с

2.2. Etkazib бериладиган энергиянинг Шартнома тузилган кундаги умумий нархи _____ сўми, тариф(лар) буйича _____

III. ХИСОБ-КИТОБ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

3.1. Энергия учун хисоб-китоблар табақалаштирилган бир ставкали ёки аҳолига тенглаштирилган тарифлар асосида амалга оширилади.

3.2. Уланган қуввати 750 кВА ва ундан ортиқ бўлган Истеъмолчи (бюджет ташкилотлари, сув таъминоти ташкилотлари, фермер хўжалиқлари ва сув истеъмолчилари уюшмаларининг насос станциялари, шунингдек Давлат бюджетдан молиялаштирилган насос станциялари бўлган мустасно) электр энергияси учун хисоб-китобларни сутка вақтларининг табақалаштирилган тариф буйича амалга оширади.

Истеъмол қилинган энергия учун табақалаштирилган тариф буйича хисоб-китоблар:

ярим тизгиз пайт – сутканинг эртун вақтида (соат 9⁰⁰ дан 17⁰⁰ гача) – белгилабган тариф буйича, тизгиз пайт – энг катта қўлдамали соатларда (ягона электр энергетика тизимининг энг катта қўлдамали соатлари: эрталабки энг катта микдор соат 6⁰⁰ дан 9⁰⁰ гача, кечки энг катта микдор соат 17⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача) белгилабган тарифга нисбатан 1,5 баравар микдорда ўсувчи коэффициентини қўлдан оради;

тунги пайт – сутканинг қоронғи вақтида (энг кам қўлдамали соатларида: 22⁰⁰ дан 24⁰⁰ гача ва 00⁰⁰ дан 6⁰⁰ гача) – белгилабган тарифга нисбатан 1,5 баравар қамаловчи коэффициентини қўлдан оради амалга оширилади.

Белгилабган тариф II-тариф гуруҳи бир ставкали истеъмолчиларга қўлланиладиган тарифга тўғри келади.

Табақалаштирилган тариф қўлланилмайдиган Истеъмолчига нисбатан энергия учун хисоб-китобларда бир ставкали тариф қўлланилади.

Уланган қуввати 750 кВА гача бўлган, электр энергиясини реализация қилишда нархли шакллантирилган алоҳида тартиби белгилабган ташкилотлар рўйхатига киритилган махсулот ишлаб чиқарувчи ва айрим хизматлар кўрсатувчи Истеъмолчилар учун тўловлар Хукумат қарори билан белгилабган тарифлар буйича амалга оширади.

3.3. Бир неча тариф гуруҳларига мансуб истеъмолчи билан хисоб-китоблар, ҳар бир тариф гуруҳига алоҳида ўрнатилган хисобга олиш асбоблари кўрсаткичлари буйича амалга оширилади.

Истеъмолчи томонидан алоҳида хисобга олиш приборлари ўрнатилиш рад қилинган тақдирда, электр энергияси учун тўловлар фойдаланиладиган энг юқори тариф гуруҳи буйича хисоб китоб қилинади.

Ушбу Шартнома буйича Истеъмолчи ва Корхона орасидаги хисоб-китоб даври бир ой хисобланади.

3.4. Истеъмолчи хисоб-китоб даври тугагандан сўнг хисобга олиш приборларининг кўрсаткичларини ҳар ойда ёзиб олади ва ушбу Шартноманинг 5-илоҳасига мувофиқ шаклда энергия сарфи буйича хисобот тузади.

Истеъмолчи Корхонага энергиянинг сарфланиши тўғрисидаги хисоботини ўз қўли билан ёки факсимил, электрон, почта алоқаси орқали ҳар ойнинг _____ санасигача худудий электр тармоқлари корхонасига тақдим этади.

Бунда, уланган қуввати 750 кВА ва ундан юқори бўлган тўловларни табақалаштирилган тарифда амалга оширадиган Истеъмолчилар энергия сарфи буйича хисоботда ишлатилган электр энергия (актив ва реактив) тўлиқ ҳажмидан ташқари тизгиз, ярим тизгиз ва тунги пайтларда фойдаланилган энергия ҳажмлари алоҳида ҳам кўрсатилиши шарт.

3.5. Электр энергияси учун амалдаги тарифлар ўзгарган тақдирда, худудий электр тармоқлари корхонаси уларнинг кучга кىришдан қамда 15 кун олдин қарорин оммавий ахборот воситаларида эълон қилади.

Бунда электр энергияси учун тарифлар ўзгарган санадан катти назар, электр таъминоти шартномаси ўз кучида қолади ва истеъмолчи фойдаланилган электр энергияси учун янги тариф кучга кирган кундан бошлаб ҳақ тўлашга мажбурдир.

Тариф ўзгарган тақдирда, истеъмолчилар электр энергияси (шу жумладан актив ва реактив энергия)нинг авас тарихида тўланган ҳажми учун тўлов кундан бошлаб кейинги бир ойдан ортиқ бўлмаган муддатда қўшимча тўлов тўлашдан озод этилади.

Арифметик ҳатоликлар, тарифларни нотўғри қўлалаш туфайли пайдо бўладиган кам ва ортиқча тўловлар тегишли тариф буйича кВт/соатларда қайта хисоблаб чиқилади ва худудий электр тармоқлари корхонаси томонидан даъво муддати доирасида кўрсаткичлардаги тафовут ёки қўшимчалар билан биргаликда хисобга олинади".

3.6. Истеъмолчига энергияни etkazib бериш келгуси хисоб-китоб даври бошланганидан олдин энергиянинг шартномавий микдори қиймати учун олдиндан юз фоизлик (100%) ҳақ тўлаш асосида амалга оширилади. Олдиндан ҳақ тўламаган истеъмолчиларга нисбатан электр тармоқларидан тўлиқ узингача бўлган чоралар қўрилади.

3.7. Корхона истеъмолчининг энергия сарфи тўғрисидаги хисоботи асосида белгилабган тартибда хисоб-китобини амалга оширади ва беш кун ичда тўлов амалга ошириш учун хисоб-фактура ва тўлов хисоб-варағани электрон тартибда тақдим этади.

Истеъмолчи турли тариф гуруҳларига тегишли бўлган бир неча объектга эга бўлса, ҳар бир тариф гуруҳи учун тариф кўрсатилган ҳолда умумий хисоб-фактура тақдим этилади.

7.2.3. Carbon reduction and emission reduction process

Various classes are organized to reduce carbon emissions and encourage the use of clean energy.

Link: <https://uniwork.buxdu.uz/home/video.asp?id=24003>

7.3.2 - University floor space

Campus	Building name	Floor area (m2)
Main campus	Main building and central library of the university).	6600
	Second building, IT center	4680

	and university café	
	Dormitory and summer buffet	9960
	Gym, sporting hall and storage	2550
Campus of military sciences	Main building	1200
	Training center	300
Campus of agronomy and biotechnology	Biotechnology and agronomy faculty complex	2140
Campus of filology	Filology faculty complex	2740
	Total	30170

